

KÜLFÖLDI SZEMLE.

Tanulóink hivatása címen érdekes tapasztalatról számol be a *Revue Universitaire* 1909. januári számában G. Diard. A középiskola ötödik osztályában (seconde) házi feladat tárgyául a következő tételt tűzte ki: «Mi szeretnék lenni?» (Ceque je voudrais être.) A beadott dolgozatok arról tanuszkodnak, hogy minden tanuló alaposan átgondolta a kérdést és a feleletek kivétel nélkül őszinték, sőt ép ezért nagyon elszomorították.

Tizenöt fiú dolgozott, nagyobbára tisztviselő és kereskedő szülők gyermekei. Közülök öt készül gazdasági pályára. Egyiküknek feltétlenül hivatása is van rá, de a többi a gazdasági életben csak a séta, a vadászat és halászat örömeit látja; összetévesztik a gazdát azzal, akinek a vagyoni viszonyai megengedik, hogy jó időben kiránduljon a szabadba.

Egyetlenegy hiszi, hogy «elégge tetszenék» neki a tanári pálya. Nem nagy lelkesedéssel, de elég jól gondolkodik az oktatásról, amelyet érzelmek kicserélésének, kölcsönös adásnak és kölcsönös bizalomnak tekint — de a vizsgálatok elijeszti.

Hárman választják az orvosi pályát; egyiküknek az apja is orvos.

Legérdekesebbek azonban a katonai pályára készülők dolgozatai. «Mindig vonzott a tenger» írja az egyik, de hozzáteszi «és azután az állam jól fizet». A másik szereti a tevékeny életet és világot akar látni. A harmadik szintén, de «szívesebben menne a hadi tengerészethez, amely kevésbé van kitéve a viharos időknek és kényelmesebb életet biztosít, mint a halászat». Azután így végzi: «Más, kevésbé veszedelmes és jobban fizetett pályák talán később inkább vonzanának». Egy leendő tiszt így ír: «Mindig az volt a szándékom, hogy az állam egyenruháját fogom viselni. De főképp az lebeg szemem előtt, ami manapság igen sok ember vágya, t. i. a jól megérdemelt jó nyugdíj».

Egyikük hivatalnok (adótsízt) akar lenni: «A tanításban kifáradt tanárnak még dolgozatokat kell javítania. Sok kereskedő megbukik. Egész csomó oklevélre van szükség, hogy az ember mérnök lehessen, míg olyan szép dolog biztos és meghatározott fizetésű hivatalnoknak lenni!» Ugyanúgy ír még egy: «A tanári állásban a szünetek nyugalma nem kárpótolja az év fáradsalmait. Államhivatalnok szeretnék lenni: az irodai élet nyugalmas, a munka szabályos és közhasznú, a fizetés elég jó és végül nyugdíjat kap az ember». És ép ezek a legderékabb növendékek.

Még három idézet: «Mint gazda szabad leszek és nem kell be-

folyásos embereket keresgélnem, hogy előléptessenek». — «Meg kell találnom hivatásomat, hisz olyan korban vagyok, hogy ismerem a különböző életpályák hasznát». — «De hát van-e igazában hivatás? A véletlen tesz bennünket ezzé vagy azzá!»

Biz' ezek a dőlgozatok nagyon sivár képet nyújtanak azoknak a 15—16 éves fiúknak a lelkéről. Vajjon kit terhel a felelősség azért, hogy ezek a gyermekek egyáltalán nem ismerik az erkölcsi ideálokat, amelyek követése az egyén életét igazán hasznossá és nemessé teszi?

Kelemen Ignác.

*

Az idegen nyelvi oktatás. Félix Hémon a *Revue Universitaire* 1907. 8. füzetében *L'enseignement secondaire dans l'Afrique française* című cikkében azt fejtegeti, hogy az afrikai francia gyarmatoknak középfokú oktatását olyan irányban kell reformálni, hogy az oktatásnak általános szelleme francia legyen, a tantervnek részletei azonban jobban alkalmazkodjanak a sajátos helyi körülményekhez. — E. Mérimée, a toulouse-i egyetem tanára, védelmébe veszi az olasz és spanyol nyelvet némelyekkel szemben, akik az angol és német nyelvnek a francia középiskolákban elfoglalt kiváltságos helyzetét még kedvezőbbé akarnák tenni a déli nyelvek rovására. A jelenlegi állapot szerint — így panaszkodik Mérimée — nemcsak hogy tizenhat tankerület közül kilencben egyáltalán nem tanítják a déli nyelveket, hanem rendkívül tökéletlen és fogyatékos módon van szervezve az olasz és spanyol nyelvi oktatás a hét délfranciaországi tankerületben is, pedig ezeknek a vidékeknek közvetlen érdekük volna e nyelveknek ismerete. A községi középiskolákról nem is szólva, igen sok az olyan állami középiskola, melyben egyetlen olasz vagy spanyol tanszék sincsen, ámbár a szülők és tanulók nagyon óhajtják; ellenben egy középiskola sincs, ahol gyakran két, sőt némelykor három angol és német tanszék ne volna.

*

Montaigne pædagogiai rendszere. Ezen a címen érdekes kivonatot közöl L. Dugas a *Revue Pédagogique* februári számában sajtó alatt levő művéből. (De l'Éducation négative et de l'Éducation intégrale.) Montaigne nagyon keveset írt a nevelésről és mégis rendszeres képet adott felfogásáról. Eszméi összefüggők, rendszeresen kapcsolódnak egymásba, ellenmondásba nem jutnak egymással. Csak az a tudás értékes, amely felvilágosodottabbakká tesz bennünket, értelmünket gyarapítja, erkölcsiségünket javítja. A nevelés főcélja tehát a lélek művelése, az értelem fejlesztése, nem ismeretek felhalmozása. Értelmes, nemes embereket kell nevelnünk, nem mások szava után